

տակին թէ՛ նախ Բեթղեհէմի վանքն Լատինաց տացի Յունաց, բայց Թէոփանէ ասէ, բաւական է զՍ. Տեղիս զոր առաք ՚ի Լատինաց իբր իրաւունք մեր, եւ վանքն այն յառաջագոյն նոցա էր՝ և չէ ինձ փոյթ վասն այնր: Այլ Թէոփանէ մինչդեռ էր ՚ի Կոստանդինուպօլիս խոստացեալ էր Արքայի հատուցանել ամ ըստ ամէ 310 սկիս ՚ի մզկիթքն Սուլթան Ահմէտայ, զի մի վերստին բողբ բարձցեն Լատինք ՚ի Դուռն՝ վասն Ս. Տեղեաց: Որպէս տեսանի այս նաեւ ՚ի հրովարտակա: Յոյն պատրիարքն յետ վճարելոյ զգատս իւր ընդ Լատինաց, սկսաւ հակառակիլ նա եւ ընդ Հայս. նախ կամեցաւ խափանել զկոչնակն զոր հարկանէին ՚ի ժամու իւրում ՚ի տաճարին Ս. Յարութեան, ՚ի սաստկանալ վիճմանց և խռովութեանց՝ ստիպեցան Հայք դատաստանաւ վճարել զգործն՝ և յանդիման լինիլ դատաւորին երկուց կողմանց, Հայք մատուցին զհրովարտակն զոր ունէին վասն այնր, որով խափանեցաւ ընդդիմութիւնն Յունաց:

Թէոփանէ ՚ի դատաստանին Լատինաց, ետ բառնալ զերկուս աշտանակս Լատինաց ՚ի Պատանատեղւոյն Քրիստոսի, և ՚ի տեղի նոցա եղ զիւրն, և չչատացեալ այնու՝ կամեցաւ բառնալ անտի և դաշտանակս Հայոց, որով ծագեցաւ դարձեալ խռովութիւն մեծ. իսկ Քրիստոս Պատրիարք առաքեաց առ դատաւորն զփոխանորդ իւր զՏօնիկ որդի Մալիճայ, և ամբաստան եղեւ զՊատրիարքէն Յունաց, զի ՚ի հրովարտակի նոյին ոչ էր յիշեալ անուն ազգին Հայոց, եւ ոչ բառնալ զաշտանակս նոցա, կոչեցաւ փոխանորդն Յունաց, ընթերցան զգրեանս Հայոց, ապա եհարց դատաւորն զպատճառս հակառակութեանն, իսկ փոխանորդն Յունաց իրրեւ գիտաց թէ չիք ՚ի հրովարտակին անուն Հայոց՝ ժխտեաց յատենի անդ. թէ չեն տրարեալ ինչ՝ եւ թէ չունին հակառակութիւն ինչ ընդ Հայս, և թէ՛ ունին նոքա աշտանակս անդ ՚ի վաղ ժամանակաց եւ ինքեանք լուցանեն զմոմեզէնս, այսպէս լուծեալ զխնդիրն մեկնեցան անտի: Ի սին ժամանակի նորոգեցին վիրք զՍոջա վանքն իւրեանց, որոյ ՚ի քննութիւն ել դատաւորն հանդերձ մեծամեծօք, և ոչ եգիտ վաւերորդ իրս, որպէս ամբաստանեալ էին այլք (1633):